

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян” № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, [e-mail: arch@vas.bg](mailto:arch@vas.bg)

Изх. № 9

Дата: 04.01.2021 г.

ДО
МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

представяван от председателя –

Ралица Негенцова

относно:

Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс /НК/, във връзка със:

а) пълното транспониране на Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и Съвета относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета и

б) криминализиране на незаконните производство, предлагане на пазара и внос на продукти за растителна защита

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

На 17.12.2020 г. министърът на правосъдието, в изпълнение на процедура по съгласуване, е предложила на Висшия адвокатски съвет да

даде становище по горепосочения законопроект с оглед на предстоящото му разглеждане от Министерския съвет и внасянето му след одобряване за разглеждане в Народното събрание.

Висшият адвокатски съвет представя на вниманието Ви следното си становище по законопроекта:

1. Директива 2011/92/ЕС установява минималните правила за определянето на престъпленията и наказанията в областта на сексуалното насилие и сексуалната експлоатация на деца, детската порнография и установяването на контакт с деца за сексуални цели. За транспонирането на директивата са приети изменения и допълнения в Наказателния кодекс (НК), които са обнародвани в ДВ, бр. 74 от 2015 г. В рамките на впоследствие образувана процедура за нарушение № 2019/2136 представители на Европейската комисия (ЕК) са констатирани непълнота на транспонирането. Става въпрос за несъответствие с изискването по чл. 3, т. 5, б. (iii) за предвиждане на наказание лишаване от свобода с максимален срок не по-малко от десет години, при извършването на сексуални действия с дете, когато е използвана принуда, сила или заплашване, ако детето не е навършило възрастта за изразяване на съгласие за сексуални действия, която по българското право е 14 години (вж. чл. 149, ал. 1 и чл. 151, ал. 1 НК). Законодателният недостатък се отстранява с увеличаването на максималното наказание лишаване от свобода по чл. 149, ал. 2 НК (от осем години на десет години), предвидено за по-тежко наказуемите състави за блудство с лице, ненавършило 14-годишна възраст. Квалификацията по тези състави се обуславя от такива обективни признаци като „употреба на сила или заплашване“, „привеждане на пострадалия в безпомощно състояние“, „използването на безпомощното състояние на пострадалия“ и „използване на положение на зависимост и надзор“. Що се отнася до използването на принуда, сила или заплашване за осъществяване на съвкупление с дете, сега предвидените максимуми при изнасилване по чл. 152 НК съответстват на изискванията по директивата.

Представеният за съгласуване законопроект допълнително предвижда увеличаване от осем на десет години лишаване от свобода и на максимума, приложим за по-тежко наказуемите противозаконни съвкупления с лица, ненавършили 14-годишна възраст. Логично е, че съответните състави не визират признаци като принуда, сила или заплашване, защото в такива случаи би възникнала наказателна отговорност за изнасилване. Следователно предлаганата промяна няма връзка с транспонирането на изискването по чл. 3, т. 5, б. (iii) от Директива 2011/92/ЕС.

2. Производството, предлагането на пазара и вноса на продуктите за растителна защита поначало са поставени под регулативния режим на националното и общностното право – вж. Закон за защита на растенията – ЗЗР (Обн. ДВ, бр. 61 от 2014 г., последно изм. и доп. бр. 51 от 2020 г.), Регламент ЕО № 1107/2009, Директива 2009/128/ЕО и др. Основанието за намесата на държавата и ЕС в свободата на съответната икономическа дейност е защитата на здравето на хората и животните, както и опазването на околната среда (чл. 1, т. 7 ЗЗР). В Република България продуктите за растителна защита се произвеждат, пускат на пазара и внасят от чужбина под надзора на Българската агенция за безопасност на храните. В мотивите към представения за съгласуване законопроект са изложени данни за ръст на неразрешения внос и противозаконната търговия с продукти за растителна защита. Използването на вредни пестициди и други препарати води до поражения на земеделските култури и отлагане на опасни за човека и природата вещества в почвата и водите. Досега нарушителите на режима са санкционирани само по административно-наказателните разпоредби на ЗЗР, като с проекта за ЗИДНК се предлага да се криминализира незаконния внос, когато извършеното не представлява маловажен случай (нова ал. 2 на чл. 350а НК), а също така в основния състав по чл. 350а НК за незаконно производство и предлагане на пазара на опасни за живота и здравето стоки (храни, храни за животни, ветеринарномедицински продукти или питиета) се добавят и „продукти за растителна защита“.

Висшият адвокатски съвет се противопоставя на тази законодателна промяна, насочена към първоначално инкриминиране на деяния, които дотогава не са били третираны като престъпления. Предлаганият текст не обосновава ясно, прецизно и точно всички обективни и субективни признаци на новосъздавания престъпен състав.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА